

Η πίεση για την επιστροφή των καταθέσεων και οι φορολογικές παγίδες

23/Μαΐ/2018 20:32

Της Νένας Μαλλιάρα

Στο "κυνήγι" καταθέσεων 15 δισ. ευρώ, οι οποίες "παραδέρνουν" στις "συμπληγάδες" των capital controls και του μειωμένου διαθέσιμου εισοδήματος, βρίσκονται οι τράπεζες. Πρόκειται για το ποσό που εκτιμάται πως έχει απομείνει από τις καταθέσεις εκτός τραπεζικού συστήματος, οι οποίες αναλώθηκαν στα τελευταία χρόνια της κρίσης για να συντηρήσουν την εγχώρια κατανάλωση.

Μετά την ολοκλήρωση των stress tests και τη θετική έκβασή τους, το "άγχος" για τις ελληνικές τράπεζες μετατοπίζεται στην προσπάθεια επιστροφής των καταθέσεων ως προϋπόθεση για την επάνοδο στην κανονικότητα. Τράπεζες, κυβέρνηση, αλλά και ΕΚΤ (SSM) εκτιμούν ότι το θετικό αποτέλεσμα των stress tests πρέπει να "εξαργυρωθεί" με την εμπιστοσύνη των καταθετών (και των επενδυτών συνακόλουθα), σηματοδοτώντας ανάκαμψη της αποταμίευσης, που κινείται ακόμη σε αρνητικά επίπεδα.

Ωστόσο, η ζωτικής σημασίας επιστροφή των καταθέσεων "σκοντάφτει" σε έναν συνδυασμό κεφαλαιακών περιορισμών και χαμηλού διαθέσιμου εισοδήματος, το οποίο απειλείται περαιτέρω από τη διατήρηση της υπερφορολόγησης. Ως αποτέλεσμα, οι προσδοκίες των τραπεζών για επιστροφή καταθέσεων φέτος "ψαλιδίζονται" ακόμα και στα 2 δισ. ευρώ, αν δεν υπάρξει μια γερή "ένεση" στην ψυχολογία των καταθετών από περαιτέρω ουσιαστική ελάφρυνση των capital controls.

Η "πίεση" για χαλάρωση των capital controls

Μετά τις εκροές των 40 δισ. ευρώ του επταμήνου που προηγήθηκε της επιβολής των capital controls τον Ιούνιο του 2015, οι καταθέσεις εξακολουθούν να βρίσκονται εκτός τραπεζικού συστήματος σε μεγάλη αναλογία συγκριτικά με ό,τι ίσχυε στις προ κρίσης περιόδους. Όπως αναφέρουν τραπεζίτες στο Capital.gr, προ κρίσης η συνήθης "αποταμίευση" εκτός τραπεζικού συστήματος κυμαινόταν στα 17 δισ. ευρώ.

Από την επιβολή των capital controls τον Ιούνιο του 2015 μέχρι τον Μάρτιο του 2018 (τελευταία

επίσημα στοιχεία της ΤτΕ) οι καταθέσεις επιχειρήσεων και νοικοκυριών, εν μέσω σκαμπανεβασμάτων, έχουν αυξηθεί κατά περίπου 4 δισ. ευρώ. Στο σύνολο του 2016 οι καταθέσεις υποχώρησαν κατά 1 δισ. ευρώ, το 2017 η πρόοδος στις αξιολογήσεις του προγράμματος και η χαλάρωση των κεφαλαιακών περιορισμών έφεραν στις τράπεζες καταθέσεις 6,6 δισ. ευρώ, ενώ Ιανουάριο-Μάρτιο του 2018 επέστρεψε επιπλέον ποσό καταθέσεων 1,2 δισ. ευρώ.

Οι τράπεζες παρατηρούν ότι από την ολοκλήρωση της τρίτης αξιολόγησης και μετά καταθέσεις που είχαν μετατραπεί σε αμοιβαία κεφάλαια εξωτερικού ρευστοποιούνται και επιστρέφουν στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα, όπου οι αποδόσεις είναι μεν μηδαμινές (0,50%-0,60%), αλλά όχι και αρνητικές. Δυνητικά, εκτιμούν οι τραπεζίτες, η τάση αυτή μπορεί να ενισχυθεί σημαντικά αν βελτιωθεί η ψυχολογία με ένα "σήμα" που θα δινόταν στο μέτωπο των capital controls.

Το "σήμα" αυτό επιθυμεί και η κυβέρνηση, καθώς, σύμφωνα με πληροφορίες κατά την πρόσφατη συνάντηση των τραπεζιτών με τον αντιπρόεδρο της κυβέρνησης, Γ. Δραγασάκη, οι πρώτοι δέχτηκαν την παραίνεση να "πιέσουν" την Τράπεζα της Ελλάδος να προχωρήσει άμεσα σε άρση των περιορισμών για τις επιχειρήσεις.

Όπως άλλωστε [ανέφερε νωρίτερα σε δημοσίευσμά του το Capital.gr](#) στις 21 Μαΐου, σύμφωνα με πληροφορίες, το υπουργείο Οικονομικών και η Τράπεζα της Ελλάδος παρουσίασαν πρόταση στην Ελληνική Ένωση Τραπεζών για περαιτέρω χαλάρωση των περιορισμών.

Αδήλωτη ρευστότητα

Αν και συμμερίζονται ότι η άρση των capital controls θα πρέπει να είναι το αποτέλεσμα της εμπέδωσης εμπιστοσύνης και όχι το αντίστροφο, οι τραπεζίτες εκτιμούν ότι "κάτι πρέπει να γίνει" ώστε να γυρίσουν καταθέσεις στις τράπεζες.

Αυτήντη στιγμή, όπως αναφέρουν, μεγάλο μέρος της ρευστότητας που κυκλοφορεί στο σύστημα είναι αδήλωτο και κινείται εκτός των ραντάρ της Εφορίας, καθώς προέρχεται από "μαύρο" εισόδημα (κλασική περίπτωση το εισόδημα από πώληση ακινήτου που γίνεται σε τιμή μεγαλύτερη της αντικειμενικής που αναγράφεται στα συμβόλαια). Συνδυασμός capital controls και Εφορίας αποτρέπουν το εισόδημα αυτό να μπει στις τράπεζες, αφού η προέλευσή του δεν μπορεί να δικαιολογηθεί. Έτσι, αν πρόκειται για μικρό ποσό, ο κάτοχός του θα προτιμήσει να το κρατήσει κάτω από το στρώμα ή το πολύ-πολύ θα το βάλει αργά και μμηματικά στο τραπεζικό σύστημα. Τα πράγματα είναι εντελώς αποτρεπτικά για την κατάθεση αδικαιολόγητων φορολογικά ποσών της τάξεως άνω των 100.000 ευρώ, για τα οποία η τράπεζα θα λάβει πιθανότατα εντολή φορολογικού ελέγχου. Δεδομένη είναι η εντολή φορολογικού ελέγχου για ποσά άνω των 400.000 ευρώ, εκτός αν αυτά έχουν αποκτηθεί πριν από το 2011 και αυτό μπορεί να αποδειχθεί από τον καταθέτη. Με την προϋπόθεση ότι έχουν υποβληθεί φορολογικές δηλώσεις, δεν μπορεί να γίνει φορολογικός έλεγχος στα ποσά αυτά.

Τομείς εμπόδιο, πάντως, για την επιστροφή καταθέσεων φαίνεται να είναι το... μη εισόδημα. Σύμφωνα με εσωτερικές μελέτες των τραπεζών, για να συντηρηθεί η εγχώρια κατανάλωση,

"τρώγονται" ετησίως καταθέσεις 8-12 δισ. ευρώ! Επομένως, θα πρέπει να αρχίσει να ενισχύεται το διαθέσιμο εισόδημα για να υπάρξει και επιστροφή καταθέσεων στις τράπεζες. Το 2017 το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών στην Ελλάδα ήταν για έκτο συνεχόμενο χρόνο χαμηλότερο από την αντίστοιχη καταναλωτική δαπάνη. Σύμφωνα με μελέτη της Eurobank, στην εξαετία 2011-2017 η σωρευτική μείωση του αποθέματος αποταμιευτικών πόρων των νοικοκυριών ανήλθε στα -32,9 δισ. ευρώ. Ύφεση, στασιμότητα και μεγάλη δημοσιονομική προσαρμογή της περιόδου 2009-2017 οδήγησαν σε συμπίεση των δυνατοτήτων αποταμίευσης των ελληνικών νοικοκυριών. Ενδεικτικά, το 2009 η ετήσια αποταμίευση των νοικοκυριών στην Ελλάδα ανερχόταν σε 11,4 δισ. ευρώ (7% του ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος) και το 2017 διαμορφώθηκε στο αρνητικό έδαφος των -8,3 δισ. ευρώ (-6,7% του ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος).

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)